

na vojna je nekaj čudnega. Preje so se vojskovale armade, zdaj je to vojna narodov. Preje je bila vojna s tem končana, da je bila sovražna armada premagana, zdaj konča vojna s premaganjem sovražnega naroda. To vse pred vojno nismo vedeli in smo se morali šele v vojni priučiti. Odločilnih bitk, kakor v prejšnjih vojnah, ni več, ali pa one odločujejo, kakor bitka pri Tannenbergu, šele posredno. Vojaški porazi razrušijo zaupanje ljudstva do njegove vlade, opozicija se okrepa, pridobiva na moči, vlada pade. Ako je potem, kakor na Ruskem, ves zistem strohnel in gnil, pride ravno do splošnega poloma. Ruska revolucija torej ni srečni slučaj, marveč le posledica naših zmag.

To je mnenje najznamenitejših nemških vojskovodij. In to mnenje gotovo poklicanih mož nam daje upanje, da bode kmalu te grozovite vojne konec in da nam bode ta konec prinesel zmago ter jamstvo za srečno bodočnost.

Prvi minister Poljske.

Dosedanji kronski referendar regentskega sveta Poljske dr. Jan Kucharszewski, katerega

Dr. Jan Kucharszewski.

sliko danes prinašamo, je prvi minister novo ustanovljene poljske države.

VELIKA URA

zahteva velik narod! Gre za
bodočnost naših otrok, naše
očetnjave!

Vsak posameznik v deželi, ki
podpiše

7. vojno posojilo,

krepi armado, jači državo in
utrjuje varnost sedanjega in
vseh prejšnjih vojnih posojil!

Splošna
brambna dolžnost
zunaj! doma!

Stori svojo dolžnost!

Slovensko-prvaški poslanci proti miru!

V zadnjih mesecih smo čitali stokrat v prvaških listih grdo laž, da edino hudobni Nemci prepečajo sklenitev mira. To laž se je tiskalo vedno nanovo v kljub temu, da sta bila pokojni naš cesar Franc Jožef in nemški cesar Viljem skozi desetletja najboljša varovalca miru, — v kljub temu, da sta naš cesar Karl in nemški cesar Viljem opetovano

sovražnikom ponudila roko k spravi, čeprav so bile njune armade povsod zmagovite, — prvaško časopisje je enostavno lagalo naprej . . .

Zdaj pa se je zgodilo, da so na celi črti premagani Rusi — ki so jim naši in nemški vojaki v nešteti bitkah dokazali, da ne zmaguje število armade, marveč le duh, le domovinski čut, le pravičnost boja, — da so torej ti Rusi vsled zmage boljševiske revolucije ponudili premirje v svrhu pogajanja za mir. Vsi smo bili veseli, kajti to je bil prvi žarek prihajajočega miru. Avstro-ogrska in nemška vlada sta rusko ponudbo pošteno sprejeli. Kajti vsi smo za mir!

Posten človek bi mislil, da bodejo i slovensko-prvaški poslanci kar zavriskali od veselja in iz stališča patriotizma ter svojega naroda za čimhitrejšo rešitev te zadeve delovali. Pa — figa! Kdor je to mislil, bil je opeharjen! V državnem zboru in v svojem časopisju, gotovo pa še bolj v ustmeni agitaciji med preprostim ljudstvom, se je pričelo hujskati proti tej ruski mirovni ponudbi. Poslanec dr. Korošec in njegovi slovensko-prvaški prijatelji so v državnem zboru javno napadli c. k. avstrijsko vlado zaradi te zadeve . . .

Zakaj? Zakaj vse to? To ni blaznost, to je zistem, to je naročeno, premišljeno delo! Tisti slovensko-prvaški poslanci in voditelji, ki se navdušujejo za „jugoslovanstvo“, to se pravi za razrušenje današnje Avstrije ter za združenje Srbov, Hrvatov in Slovencev, — vedo prav dobro, da to pri današnjih razmerah nima goče. Naša Avstrija ne bode razkosana, kajti v zvezi zvezi z Nemčijo zmaguje na vseh frontah! Zato so ti poštenjaki hoteli doseči združenje Srbov, Hrvatov, in Slovencev na mirovni konferenci. To so tudi naravnost zahtevali! Srbi, Rusi, Angleži, Italijani, Francozi in Japonci, morda celo afričanski zamorci in Amerikanci naj bi torej sklepali o popolnoma notranjih zadevah Avstrije, o bodočnosti Avstrije . . . V moji hiši pa ne sme nikdo razven mene gospodariti! Kdor hoče biti pod kraljemorilsko srbsko komando, ta naj gre tja na Balkan, čeprav mu lahko prerokujemo, da bode tam kmalu vislice našel . . . Kajti v drugih državah res ni mogoče, da bi Gregorini in Kramarji, Hribarji in Kloufači, skozi dolga leta pod očmi ponižne oblasti igrali veliko politično vlogo . . .

Ruski „boljševiki“ so se naveličali vojne, ki jim je rinašala poraz za porazom. Ponudili so zdaj kot premaganci roko v častno spravo. V svoji ponudbi se seveda niso spomnili mariborskega kaplana Korošca in ostalih prvaških vodij, in se tudi niso ozirali na njih politične nazore. Zato so ti slovensko-prvaški voditelji z neverjetno strastjo in predrznostjo zapričeli boj proti miru. Ljubše jim je nadaljevanje vojne, nego mir brez protiaustrijskega združenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kakor so ti slovensko-prvaški voditelji vrgli katoličanstvo čez krov, kakor so si upali papeža in škofo v duhovniški obleki psovati, kakor so pridigovali „bratstvo“ s kraljemorilskimi Srbi, — tako skušajo i sedaj preprečiti mir. Za pravični avstrijski mir se jim ne gre, pač pa za združenje s Srbi, ki bi pomenilo konec Avstrije in tudi konec slovenskega naroda.

Sreča, velika sreča je, da slovensko ljudstvo v svoji pretežni večini ne stoji za temi prvaškimi voditelji. Slovensko ljudstvo na Štajerskem in Koroškem, katerega sinovi prelivajo junaško na vseh bojiščih svojo kri za Avstrijo, se zgraža nad tem počenjanjem. Slovensko-prvaški voditelji naj hujskajo proti miru, — slovensko ljudstvo je in ostane za poštene, stalni, avstrijski mir.

Podpisujte 7. vojno posojilo!

Ruske amaconke.

Kakor znano, 'stojimo zdaj v pogajanjih zaradi premirja z Rusijo. Rusi so pričeli v

„Russlands Amazonen.“

zadnjem času že ženske vojake vporablja. Prinašamo sliko takih ženskih vojakov, ki dokazujejo seveda le strast sovražstva gotovih vseslovanskih ruskih krogov.

Politični utrinki.

Medajle za veleizdajalce.

„Narodni Listy“ poročajo popolnoma očitno, menda še z nekakim češko-narodnim ponosom, da je češki kipar Kanka napravil plakete Kramara ter Razina. Te medajle s slikami pomiloščenih veleizdajalcev se bodo od tajništva mladočeške stranke prodajale. Lepe šege! V svoji neskončni ljubezni je naš cesar na smrt obsojene veleizdajalce pomiloštil. Zdaj pa se dela v zahvalo „medajle“ s podobami teh poštenjakov! Kaj ko bi kak češki kipar še napravil plakete s podobo torpednega čolna, ki se je Lahom prodal? . . .

Ruski vojni vjetniki govorniki na Ogrskem.

Glasom časniških poročil je govoril na nekem zborovanju socijalnih demokratov na Ogrskem tudi neki ruski vojni vjetnik pod velikim odobravanjem. „To je pač precej hudi poper! Ruski vojni vjetniki delajo zdaj torej že politiko na Ogrskem. Morda se jih pokliče še v kakšno ministerstvo, da uvedejo tam — ruske razmere.“

Visokim duhovnikom ni treba plačati davka!

Poslanec Viskovsky je v avstrijski državi zbornici predlagal, da naj se prisili tudi visoke cerkvene dostojanstvenike, ki so pred vojno obogateli, do plačila vojnega davka. Ta predlog je bil s 169 proti 148 glasovi odklonjen. Toraj bogatim duhovnikom ni treba plačati davka!

Min. predsednik Seidler o pogajanjih z Rusijo.

K.-B. Dunaj, 30. novembra. Začetkom seje je izjavil ministerski predsednik dr. vitez Seidler, da je avstro-ogrska vlada odločena stopiti z rusko vlado v pogajanja v duhu spravljivosti, ker stremi, čimprej da doseže mir, ki omogoči za bodoče zaupljivo sodelovanje narodov. Avstro-ogrska vlada bo stremila pri svojih pogajanjih za splošni mir za tem, da doseže z onimi državami, ki se izjavijo na podlagi sedaj od Rusije izvršene povabila za pripravljene skleniti mir, tak mir, ki bo za vse skupine, katere sklenjene pogodbe, časten, in kateremu bo temeljno načelo: »Noben teritorij, in gospodarske sile.« Avstro-ogrska vlada bo pri tem priznala pravico onih držav, ki bodo sklepale z njo mirovno pogodbo, da smejo svojim narodom dati popolno svobodo, da se odločijo o svoji državni bodočnosti, s svoje strani pa bo zahtevala, da izostane vsako vmešavanje v našo lastno državno organizacijo.

Kot avstrijski ministerski predsednik moram opozarjati na dejstvo, da sme naša država, ki ima poslansko zbornico, izvoljeno na podlagi splošne, enake, tajne in direktne volilne pravice, upravičeno trditi, da ima ljudsko zastopništvo, da si bolj demokratičnega moremo komaj misliti in da so dani vsi predpogoji, da sami določamo o politični usodi narodov v državi.

Nemški državni tajnik o mirovni ponudbi.

K.-B. V glavnem odseku državnega zbora je 30. t. m. govoril nemški državni tajnik za zunanje zadeve dr. v. Kühlmann med drugim tako-le:

Gospoda moja! Naši pogledi se obračajo v tem trenutku proti vzhodu. Rusija, ki je vrgla baklo vojne v svet, Rusija, kjer je do morda in kosti gnila tolpa birokratov in zajedavcev, dosegla preko morda včasih bla-

gohotnega, toda slabotnega in slabo podučnega samoderžca, mobilizacijo, ki je bila pravi in neposredni vzrok te velikanske katastrofe narodov, je pomešala s krivici ter se bori sedaj v težkih stiskah potom premirja in miru za notranjo obnovitev. Ni mi treba dopolnjevati jasnih besed g. državnega kanclerja. Tudi o tem vprašanju nas bo vodila trdna in zmerna državniška predanost na temelju obstoječih dejstev.

Do sedaj od današnjih mogotcev v Petrogradu svetu sporočeni temelji se zde sposobni za preustroj razmer na vzhodu, ki vpoštevata samoodločbo narodov, zagotavlja bistvene in trajne interese obeh velikih sosedov Rusije in Nemčije. Veseli me, da moremo zasledovati te cilje v sporazumu s svojimi zavezniki in s podporo večine zastopnikov nemškega naroda. Tako bo imel naš nastop tudi večji poudarek.

Glede vojaškega položaja se omejujem na to, da spregovorim par besed o vojni z Italijo, katere politične posledice je že spoznati. Celo v tej gigantski borbi še ni bilo take slike. Govori nato o prodiranju nemških in avstrijskih čet v Italijo.

Nasproti trditvi s sovražne strani, da se drži Nemčija napram vojnim ciljem tako rezervirano samo, da bi mogla nastopiti, če ima okrog konference mize zbrane zastopnike sovražnikov, z nezasišanimi zahtevami, je izjavil državni tajnik, da je več polov odprti, če hočejo sovražniki izvedeti, kaj hoče Nemčija. Nasprotniki na papeževo noto sploh niso odgovorili in Francoska in Anglija sta odločeni naslanjati se na silo.

Vesti o ponudbi Romunske za pogajanja, se še ne potrjujejo. Z Romunsko bi bilo treba ločenih pogajanj.

Dr. Šušteršič odžagan.

Poročali smo že v zadnjem času, da so slovenski voditelji in poslanci kranjskega deželnega glavarja, ustanovitelja in voditelja slovenske klerikalne (S. L. S.) stranke, — odžagali. Celo ljubljanski knezoškof Bonaventura Jeglič je Šušteršiča zapustil. Dr. Šušteršič pa ne spada k potrpežljivim naturam in je sprejel boj z vso brezobzirnostjo. Kot poslanec je izstopil iz „jugoslovanskega kluba“. V Ljubljani pa je potem na slovesni način razpustil „Slovensko ljuto stranko“ ter z nekaterimi mu ostalimi prijatelji ustanovil neko novo „Slovensko kmetisko stranko“. Radovedni smo, kako se bode ta boj naprej razvil. Za sedaj se je zapričela proti dru. Šušteršiču tako pustolovna osebna gonja, da se človeku skoraj gabi, to pa od ravno tistih oseb, ki so se pred kratkim Šušteršiča pete lizali in ga za nekakega polboga proglasili. Zastopnik slovenskih katoličanov na Evarističnem kongresu ter delegat na katoliškem mirovnem kongresu dr. Šušteršič postal je zdaj nakrat največji lopov, denuncijant srbofilskih ljudi, „uskok“, izdajalec in bogve kaj še vse. Posledice te osebne gonje so se že pokazale. V Ljubljani sta na cesti dve klerikalni dami oklofutali deželnega glavarja. Tudi njegov avtomobil je bil baje od klerikalnih delavcev vstavljen. No, s takimi smešnimi nasilji bodejo iz Šušteršiča polagoma še „mučenika“ napravili. Kajti naši klerikalci znajo ta „kšeft“, ne samo proti nam „brezvercem“, marveč tudi proti lastnim svojim pristašem. Radovedni smo tudi, na katero stran bodo udarile ljubljanske „cigarerice“; tam bode zmaga...

Izpred sodišča.

Poljski graščak kot vojni oderuh.

Posen, novembra. Tukajšna kazenska zbornica obsodila je poljskega graščaka pl. Skrzyclewski-Duplewa zaradi vojnega oderuštva na en mesec ječe in 10.000 mark globe. Lep plemenitaž!

Sleparija z jajci.

Dunaj, 27. novembra. Pred sodnijo so se imeli zagovarjati vodja firme „Agricola“ Moric Löwy in njegov sin Oskar Löwy, delikatesni trgovec Baruch Katz, trgovci Moric Marion, Julij Singer, Maks Weil in Moric Grünbaum, vsi zaradi navijanja cen. Moric Löwy je l. 1916 brez opravičenosti ogromne množine jajc na Ogrskem nakupil, tako le avgusta meseca za 870.000 kron, od 1. do 11. septembra pa za 260.000 kron. Vsaka kišta prodal je naprej z dobičkom 20 do 25 kron. Istotako je na ta način kupčeval šokolado, marmelado in salamami. Veliki del blaga je imel pri svojem sokrivcu spediterju Bär shranjenega. Ostali obtoženci so mu pri temu nečednemu delu pomagali. Sodnija je obsodila Morica Löwy na 3 mesece in

10.000 kron globe, Oskarja Löwy na en mesec in 2000 kron, Baruha Katz na 14 dni in 1500 kron, Julija Singer na en teden in 200 kron, Maksa Weil na 14 dni in 1000 kron globe. Proti ostalim obtožencem se bode posebej razpravljalo. Kaj pomeni za Löwyja kazen 10.000 kron, ko je vendar gotovo ogromni dobiček napravil! V tem oziru je postava pač jako pomanjkljiva!

Milijonska kupčija judov in Čehov.

Dunaj, 3. decembra. Pred sodnijo se je pričela danes na 10 dni določena razprava zaradi navijanja cen proti večinoma iz Galicije došlim trgovcem Klemens Groß, Andrej Rueff, Jožef Osterer, Aleks Kantorowicz, Juda Reich in Jakob Spiel, proti voditeljem češke industrijske banke Antonu Spitalsky, Jožefu Vratislav, Ožbaltu Popper in Simonu Balzam. Ti zadnji trije so posodili od oktobra 1914 sem prvim obtožencem sredstva za njih grde spekulacije v raznem blagu. Imenovana češka banka je svojim kupcem le leta 1916 35 milijonov kron za nakupovanje blaga posodila in s tem veliko število nepoštenih „kšeftov“ omogočila. O tej veleznani razpravi, ki dokazuje brezvestnost posameznih spekulantov, pa tudi lumparijo gotovih čeških denarnih zavodov, bomo svoj čas natanko poročali.

Razno.

Hujskarija proti „Štajercu“ se je zopet raz vseh prižnic in v spovednicah, v gostilnah in odvetniških pisarnah pričela. Taka hujskarija nam je bila doslej vedno v veliko korist. Upamo tedaj, da nam bode i zdaj pomagala. Naš list je pred vojno in v vojni vedno isto patrijotično stališče zavzemal. Nikdar ni bil za razcepljenje in razkosoanje premile naše avstrijske domovine. In ljudstvo v zaledju, še bolj pa junaški naši vojaki na fronti so izpoznali to pošteno prepričanje „Štajerca“. Zato se naš list povsod razširja, povsod postaja priljubljen, vsakdo ga vzame rad v roko. Ni čuda, da se politični hujškači nad tem dejstvom jezijo, da nas skušajo z navadno hujskarijo premagati in da nam očitajo vsled tega vse mogoče stvari, ki so jih vedno le sami zagrešili. Vsega tega se pa mi in naši pristaši gotovo ne vstrašimo. Čimbolj bodejo nasprotniki hujskali, tembolj se bode naš list razširil. Kajti nikdo nima moči, da bi zatrl zdravo jedro v našem ljudstvu. Nikdo ne more ljudstvu odvzeti prepričanja, da je „Štajerc“ vedno zagovarjal resnično avstrijsko misel. Saj je v tem oziru celo prevzvišeni naš cesar Karl sam v svojem brzojavnem odgovoru na iskrene pozdrave „Štajerčeve“ stranke pustil izraziti, da smo na pravem, na edino pravem patrijotičnem stališču... To nam je dovolj priče! Zato pa se tudi ne strašimo agitacije in gonje od nasprotniške strani. Ljudje, katerim je veleizdajstvo več kakor patrijotizem, ki rujejo v uri največje nevarnosti zoper temelje domovine, ti ljudje nam na bodejo ničesar storili, pa naj bodejo potem oblečeni v odvetniški frak ali pa v duhovniško kuto. Le eno povemo: mi se bomo proti tej nesramni hujskariji srbofilskih agentov z vsemi sredstvi borili, pa če se nam še toliko nepodpisanih grozljivih pisem pošlje! Mi se ne bomo pokorili stranki kaplana Koroška, ki ruje proti podlagi Avstrije, ki ga obsojajo danes že najvišji dostojanstveniki! Mi ne!! Ako oblast ne bode ščitila avstrijske patrijote zoper napade srbofilskih agentov, ki zlorabljajo politiko in narodnost in katoliško vero v svoje umazane, veleizdajalske namene, — pomagali si bomo sami! Tako daleč menda še nismo, da bi vsak srbofilski veleizdajalec svoje umazane pete v avstrijske patrijote brisal! Naša potrpežljivost ni tako velika, kakor kratkovidnost gotovih oblastij, ki dremlejo še zdaj, ko je vojna vendar prinesla dovolj dokazov veleizdaje... Sicer pa vemo, da stoji nepokvarjeno, pošteno avstrijsko misleče slovensko ljudstvo na naši strani, čeprav se isti huj-

skači z vsemi kripilji trudijo, da bi to ljudstvo pokvarili. Torej še enkrat: prvaški hujškači, končajte s svojim delom, kajti drugače — klin s klinom!

Vojak ustreljen. Iz Rothweina pri Mariboru se poroča: Preteklo nedeljo prišel je v tukajšno gostilno g. Pšundera pijani infanterist Rupret Stoporko in je nadlegoval goste, tako da ga je moral domači sin iz hiše spraviti. Pozneje je prišlo na prostem med dvema vojakoma in nekim domačim Rusom do prepira, pri čemur je bil Rus z bajonetom ranjen. Gostje so pohiteli tja. Zdaj je prišel tudi Stoporko in se je podal z dotičnima vojakoma, bajonet v roki, h gostilni. Gostje so zaprli vrata. Stoporko je potem okna z bajonetom razbil. Kočar Pesek imel je pri sebi šrotno puško. Dragonec Franc Budi ga je prosil, da naj mu puško prepusti in je potem ustrelil skozi vrata. Ko so gostje na prosto stopili, našli so Stoporka na tleh ležati. Bil je v vrat ustreljen in takoj mrtev. Uvedla se je sodnijska preiskava cellega žalostnega dogodka.

Cesarjevo darilo. Mizararski mojster Anton Kopriva v Celju ima sedem sinov v vojni službi. Zdaj mu je daroval cesar 500 kron ter s cesarjevim imenom okinčani križ.

* * *

„Šmir“, znani zloglasni list Grafenauerja in njegovih pomagačev, zavzema se seveda na vse pretege za „jugoslovansko“ državo. Saj je vendar že pred vojno bivši državni poslanec Grafenauer skupno s svojim prijateljem dr. Brejcom v tem zmislu deloval. Ko bi naše koroško ljudstvo ne bilo tako zdravega jedra, gotovo bi se bil dal vsaj del tega ljudstva zapeljati v protiavstrijske vseslovanske zmote. Ali koroško ljudstvo ni nikdar pozabilo svoje domovine in tudi sedaj, ko je prekrasna deželica koroška vsled krvave vojne morala prenesti tako grozovite žrtve, morala pretrpeti najhujše trpljenje, — tudi zdaj je ostalo koroško ljudstvo zvesto cesarju in Avstriji... Grafenauerjevi priganjaci pa, ki so natihome vedno upali na zmago Rusov in Srbov, katera bi jim po njih mnenju zamogla prinesiti „odrešenje“, — hujskali so naprej. In ker je stari Grafenauer od časa svojih „počitnic“ sem vendar precej na svojem ugledu izgubil, moral je vso hujskarijo izvrševati iz Kranjskega privandran list „Mir“, med koroškim ljudstvom znan pod imenom „Šmir“. Med koroškim ljudstvom ta list seveda ni imel nikdar posebnega pomena. Nekateri so ga brali iz „špasa“, drugi zato, ker ga jim je kak politični fajmošter priporočal. In le malo je bilo tistih revnih ovc, ki so res verovale, da „Mir“ zagovarja „interese slovenskega ljudstva na Koroškem“. V zadnjih časih pa je „Šmir“ izgubil tudi pri teh lahkovernih ovčicah zadnje ostanke zaupanja. Kajti koroški človek je gotovo dobroščen, — je lahkovern, — nikdar pa si ne pusti iztrgati iz svojega zvestega srca ljubezen do domače grude, ljubezen do koroške domovine. Odkar je pričel „Šmir“ s svojo židovsko vsiljivostjo in na podlagi propagande čeških ter prvaških političnih farjev delovati za „jugoslovanstvo“, to se pravi za raztrganje koroške vojvodine, za razkosoanje naše Avstrije, izgubil je sleherno zaslobo med ljudstvom. Kdor ima pošteno koroško srce, ta ne pogleda več „Mira“. Zato se tudi naš list i sedaj v vojni vedno bolj razširja na Koroškem, zato postaja „Štajerc“ vedno bolj priljubljen na Koroškem. Proti temu ne pomaga prav nobeno „Šmirovo“ obrekevanje. Vojna je bila velika učiteljica za koroško ljudstvo. In nauki te vojne se ne bodejo na Koroškem nikdar pozabili! „Šmir“ naj hujška naprej, dokler ga ne bode pošteno koroško, vedno Avstriji zvesto ljudstvo pognalo preko mej v zaželeno njegovo „jugoslovansko“ državo. Za nas je vsaka hujskarija „Šmira“ in Grafenauerjevih priganjancev le dobiček. Kajti Avstrija, zvezana z Nemčijo, je zmagovita in z njo — zmagujemo tudi mi!